

2023-06-16

Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning.

Yttrande från Nationell utvecklingsgrupp barnhälsovård

Undertecknade vill påpeka att granskning gjorts utifrån ett hälsofrämjande barnsäkerhetsperspektiv. Vi som granskar har medicinsk kompetens och kompetens att arbeta med hälsofrågor för små barn. Däremot har vi inte juridisk eller byggteknisk kompetens.

En allmän reflektion är att när en lag eller föreskrift ersatts av vägledning eller rekommendation utifrån praxis, kan det finnas en risk att kunskap inte finns eller inte tas hänsyn till av utövaren. Tvingande regler förstår vi kan uppfattas som ett hinder av den som utför byggandet, men kan vara nödvändiga om man i stället ser till behovet av ett barnsäkert slutresultat.

Redan i sammanfattningen nämns förslag som skulle ge en mycket liten besparing vad gäller totala byggkostnader, men till priset av en avsevärd försämring av trygghet och säkerhet i bostäder och andra byggnader där barn vistas. Vi **avstyrker** dessa förslag som i detalj beskrivs nedan.

2 kap Uppförande av nya byggnader

4 § Öppningsbara fönster och balkongdörrar: Skrivningen "om det finns risk för personskador" bedöms vara otydlig. För ett litet barn kan fall från balkong eller fönster i bottenplan vara livshotande. Fönster på hög höjd kan nås via att klättra på möbler etc. Skydd bör finnas på alla öppningsbara fönster och dörrar oavsett höjd och placering.

5.3.5 Skydd mot bränn- och skållningsskador

Precis som remissen uttrycker är små barn särskilt utsatta för denna typ av skador. Även om rapporten inte är färsk finns en bakgrundsbeskrivning i boverkets egen referens (1). **Vi avvisar därför förslaget att det allmänna rådet om hållskydd till spisens kanter och sidor inte föreslås göras till föreskrift.**

Att det finns hyresgäster utan barn i förskoleålder som tar bort befintligt hållskydd är knappast en anledning att inte ha hållskydd som standard i bostäder. Ett barn som drar ner en kastrull kokande vatten över sig kan få brännskador som ger men för livet. Olyckan är ett ögonblicks verk när en vuxen vänder ryggen till. Att hållskydd därför finns i små barns bostäder bedöms minska risken för svåra skador och vår uppfattning är att detta bör omfattas av föreskrift och vara standard vid bostadsbyggande. Barn vistas som bekant dessutom inte enbart i det egna hemmet utan hos grannar, släktingar mm där föräldern inte på samma sätt gått igenom bostaden ur ett barnsäkerhetsperspektiv. En bostad kan också vara tillfällig, vilket talar emot att detta enbart skulle vara den boendes ansvar.

Ovan gäller även regel om lås till ugnslucka, om det inte omfattas av annan lagstiftning gällande själva produkten.

Installationer för tappvatten

Den riskbedömning som gjorts i en analys från Karlstad Universitet, beställd av Boverket, beskriver att kranar med kokande vatten, som för närvarande inte är tillåtna annat än i restaurangkök,

sannolikt skulle utgöra en ny risk för allvarlig skållningsskada, genom att barn skulle lära sig hur även barnsäkra kranar öppnas. Slutsatsen i den rapporten är att risken med den så kallade kokande kranen måste kategoriseras som hög. (1)

Att i en föreskrift tillåta en ny typ av installation som kan ge små barn allvarliga skador måste avrådas ifrån. Den nederländska studie som hänvisas till är en inlägga från tillverkare.

5.3.7 Skydd mot förgiftning

Boverkets bedömning är här att ett särskilt låsbart förvaringsskåp i hemmet inte är ett ändamålsenligt sätt att minska risken för förgiftning. Vi delar inte den bedömningen.

Giftinformationscentralen varnade 2022 för att tillbud med propplösare och risken för allvarliga skador av denna typ av kemikalier ökat. De rekommenderar förvaring i låst skåp i hemmet. (2). Giftinformationscentralen skriver också på sin hemsida att läkemedel bör förvaras i låst skåp i hemmet och att vissa typer av läkemedel även i mycket låg dos kan leda till stor skada.

Att informera föräldrar om risker med läkemedel och kemiska preparat och att dessa ska förvaras utom räckhåll, ingår i barnhälsovårdens förebyggande arbete. Vår uppfattning är att enbart information inte är tillräcklig, utan att krav på låsbart högt beläget förvaringsutrymme i bostaden underlättar detta förebyggande arbete och också gör att den vuxne tydligare uppfattar risken.

Nationell arbetsgrupp för barnsäkerhet

Maria Jansson, barnhälsovårdsöverläkare, Västra Götalandsregionen

Sara Karlsson, distriktssköterska, verksamhetsutvecklare, Västra Götalandsregionen

Pär Lindström, barnhälsovårdsöverläkare, Region Gävleborg

Helena Löfwenhamn, barnhälsovårdsöverläkare, Region Värmland

Referenser:

1. [Microsoft Word - Riskbedömning av kokande kranar.docx \(diva-portal.org\)](#)
2. [Allt vanligare att små barn skadas allvarligt av propplösare - Giftinformationscentralen](#)

